USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2020/1886

ze dne 14. května 2020

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie za rozpočtový rok 2018, oddíl IX – Evropský inspektor ochrany údajů

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2018, oddíl IX – Evropský inspektor ochrany údajů,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0029/2020),

A. vzhledem k tomu, že v rámci postupu udělování absolutoria má orgán příslušný k udělení absolutoria v úmyslu klást zvláštní důraz na další posilování demokratické legitimity orgánů Unie zlepšováním transparentnosti a odpovědnosti, uplatňováním konceptu sestavování rozpočtu podle výkonnosti a řádným řízením lidských zdrojů;

1. s uspokojením konstatuje, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce evropského inspektora ochrany údajů (dále jen „inspektor ochrany údajů“) za rozpočtový rok 2018 neshledal žádné významné nedostatky v kontrolovaných okruzích, jež se týkaly lidských zdrojů a zadávání zakázek;

2. bere na vědomí skutečnost, že podle výroční zprávy o činnosti inspektora ochrany údajů prověřil Účetní dvůr jednu transakci z rozpočtového roku 2018 a toto prověření nevedlo k žádným připomínkám;

3. vítá skutečnost, že Účetní dvůr dospěl k závěru, že platby za rozpočtový rok končící dnem 31. prosince 2018 v oblasti správních výdajů inspektora ochrany údajů nebyly ve svém celku zatíženy významnými chybami a že zkoumané systémy dohledu a kontroly byly účinné; bere na vědomí žádost Účetního dvora, aby byla znovu prováděna kontrola ex post, jež se nyní začala opět používat;

4. jako všeobecnou připomínku vyslovuje politování nad tím, že kapitola 10 („Správa“) výroční zprávy Účetního dvora má dosti omezený záběr a závěry, jakkoli je okruh 5 víceletého finančního rámce („Správa“) považován za oblast výdajů s nízkým rizikem;

5. bere na vědomí, že Účetní dvůr vybral vzorek 45 operací všech orgánů a institucí Unie z okruhu 5 „Správa“ víceletého finančního rámce; bere na vědomí, že tento vzorek byl vybrán tak, aby reprezentativně odrážel rozpětí výdajů v okruhu 5, který představuje 6,3 % rozpočtu Unie; bere na vědomí, že podle zprávy Účetního dvora jsou administrativní výdaje spojeny s nízkým rizikem; domnívá se nicméně, že počet vybraných operací „ostatních orgánů a institucí“ není dostatečný, a žádá Účetní dvůr, aby počet kontrolovaných operací zvýšil alespoň o 10 %;

6. připomíná, že inspektor ochrany údajů není decentralizovaná agentura Unie, a domnívá se, že přestože jeho rozpočet představuje velmi malou část rozpočtu Unie, Účetní dvůr by měl řádně prověřovat legalitu a správnost jeho operací, neboť transparentnost má pro náležité fungování všech subjektů Unie zásadní význam; konstatuje, že na inspektora ochrany údajů se nevztahuje ani zpráva Účetního dvora o plnění rozpočtu Unie na rok 2018 ani zpráva za rok 2018 o agenturách a jiných subjektech Unie; zdůrazňuje však, že informace o výsledcích vnějších nezávislých auditů Účetního dvora by měly být veřejně dostupné všem orgánům a institucím Unie; vyzývá proto Účetní dvůr, aby své stanovisko přehodnotil a začal od příštího roku zprávy o auditu týkající se inspektora ochrany údajů zveřejňovat; žádá proto, aby Účetní dvůr vydával zvláštní výroční zprávy o činnosti a účetní závěrce tohoto významného subjektu Unie, který usiluje o zajištění toho, aby evropské orgány a instituce plně dodržovaly právo na ochranu soukromí a údajů;

7. vítá celkově obezřetné a řádné finanční řízení inspektora ochrany údajů; konstatuje, že inspektor ochrany údajů jasně rozlišoval mezi tzv. „stávajícími“ a „novými“ činnostmi; bere na vědomí, že v souladu s jeho politikou úsporných opatření byly prostředky na stávající činnosti navýšeny o 1,54 %, přičemž v případě většiny rozpočtových položek nebyly zvýšeny vůbec; bere však na vědomí navýšení prostředků na nové činnosti, zejména kvůli zřízení nového subjektu Unie nazvaného Evropský sbor pro ochranu osobních údajů (EDPB) a souvisejícím transakcím (EDPB zahájil činnost dne 25. května 2018);

8. konstatuje, že v roce 2018 byl pro inspektora ochrany údajů vyčleněn rozpočet v celkové výši 14 449 068 EUR (ve srovnání s 11 324 735 EUR v roce 2017), tzn. že oproti roku 2017 byl zvýšen o 27,59 % (mezi lety 2016 a 2017 o 21,93 %); vítá, že do konce roku 2018 bylo 93,7 % veškerých prostředků přiděleno na závazky (ve srovnání s 89 % v roce 2017); se znepokojením shledává, že plnění rozpočtu z hlediska prostředků na platby dosáhlo 75,2 % (ve srovnání se 77% plněním v roce 2017) všech prostředků;

9. připomíná, že je nutné sestavovat takové rozpočtové odhady, které zajistí efektivní plnění rozpočtu v nadcházejících letech; bere na vědomí, že existují záležitosti, které mají zásadní dopady, jako např. rozpočet inspektora ochrany údajů na odměny, který představuje více než 53 % prostředků, takže i mírná fluktuace zaměstnanců má výrazný dopad na celkovou míru plnění rozpočtu; uznává, že rozpočtové odhady vypracované pro nově vytvořený EDPB dosáhnou přesnosti až po několika letech provozu;

10. se zájmem bere na vědomí, že inspektor ochrany údajů zahájil nové otevřené výběrové řízení, jehož cílem je vytvořit rezervoár vysoce kvalifikovaných odborníků na ochranu údajů, jenž by měl pokrýt jeho budoucí personální potřeby; v souvislosti s plánem přijímání nových zaměstnanců konstatuje, že inspektor ochrany údajů požadoval mírné navýšení stavu o šest pracovníků v rámci příprav na zřízení EDPB;

11. shledává, že rok 2018 byl pro inspektora ochrany údajů mimořádně důležitý kvůli nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ([1]) a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ([2]), které byly přijaty v roce 2016 v rámci modernizace pravidel ochrany údajů; konstatuje, že nové úkoly a povinnosti stanovené nařízením (EU) 2016/679 budou vyžadovat dodatečné zdroje; bere na vědomí, že inspektor ochrany údajů v roce 2018 zaměstnával 97 pracovníků (ve srovnání s 55 zaměstnanci v roce 2013); žádá však inspektora ochrany údajů, aby prověřil, zda by bylo možné zvýšit případnou efektivitu pouze díky reorganizaci a přerozdělení úkolů;

12. konstatuje, že těmito novými právními předpisy byl ustaven EDPB, složený z orgánů pro ochranu údajů 28 členských států a inspektora ochrany údajů, aby zajistil jednotné uplatňování nařízení (EU) 2016/679 v celé Unii; shledává, že inspektor ochrany údajů na počátku roku 2018 investoval mnoho času a úsilí do podpory sekretariátu EDPB a jakožto řádný člen sboru i do plné účasti na jeho činnosti;

13. konstatuje, že podle nových pravidel pro zpracování údajů zajišťují dodržování uvedených právních předpisů i orgány a instituce Unie, což se týká i řízení a správy jejich infrastruktur a systémů IT; bere na vědomí, že inspektor ochrany údajů rozšířil svůj soubor zvláštních pokynů a zahájil program ověřování toho, jak subjekty Unie dodržují daná pravidla;

14. konstatuje, že je nutná větší transparentnost a spolupráce mezi evropskými orgány pro ochranu údajů; zdůrazňuje, že je důležité, aby inspektor ochrany údajů spolupracoval s vnitrostátními orgány pro ochranu údajů v členských státech, má-li se zajistit účinný dohled a efektivní spolupráce při přípravě nového právního rámce; vyzývá inspektora ochrany údajů, aby informoval Výbor pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu o veškerých dosažených výsledcích;

15. bere na vědomí, že inspektor ochrany údajů každoročně zveřejňuje údaje o své interinstitucionální spolupráci formou dohod uzavíraných mezi interními útvary v oblasti zdravotních, překladatelských/tlumočnických, stravovacích a vzdělávacích služeb či formou správních dohod v oblasti budov, logistických a bezpečnostních služeb nebo služeb IT; vítá dohodu o memorandu o porozumění mezi inspektorem ochrany údajů a EDPB (zejména v oblasti IT), jež novému subjektu Unie umožňuje využívat výsledků práce, kterou inspektor ochrany údajů odvedl v posledních letech;

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

16. vítá úmysl inspektora ochrany údajů zavést (v rámci modernizace postupu pro zadávání zakázek) elektronické předávání dokumentů s cílem nahradit tištěné dokumenty elektronickými; znovu zdůrazňuje význam interinstitucionální spolupráce mezi inspektorem ochrany údajů a Komisí v oblasti zadávání zakázek, finančního řízení a lidských zdrojů; vítá dohodu meziútvarovou dohodu s generálním ředitelstvím Komise pro rozpočet a generálním ředitelstvím pro informatiku, která se týká nástrojů IT „ABAC“ a „Sysper II“, jak bylo požadováno v poslední zprávě o udělení absolutoria; vybízí inspektora ochrany údajů, aby pokročil s ucelenou politikou digitalizace svých služeb;

17. konstatuje, že první akční plán poradce pro etické otázky byl zcela splněn a že druhá zpráva počítá s přijetím několika opatření, např. s přezkumem kodexu chování dozorujících pracovníků a zaměstnanců, revizí rozhodnutí o externí činnosti a případným přistoupením k novému rejstříku transparentnosti pro orgány a instituce Unie; vybízí inspektora ochrany údajů, aby požadovaná opatření provedl co nejdříve; vítá osvětová školení pořádaná v souladu s etickým rámcem; žádá, aby v příští výroční zprávě o činnosti byly uvedeny podrobné informace o výsledcích etického rámce;

18. vítá, že budou aktualizována interní pravidla pro whistleblowing přijatá v roce 2016, aby byla posílena ochrana oznamovatelů a oznámených osob; bere na vědomí existenci několika ochranných opatření, jako je posuzování rizik a omezení přístupu k souvisejícím spisům pouze v rozsahu nutném pro pochopení situace; vyzývá inspektora ochrany údajů, aby svého poradce pro etické otázky požádal, aby této otázce věnoval zvláštní pozornost při příštím školení uspořádaném pro všechny zaměstnance; s uspokojením konstatuje, že inspektor ochrany údajů dosud neřešil žádný případ whistleblowingu;

19. znovu připomíná význam ochrany údajů v souvislosti s počítačovou bezpečností; vítá úsilí inspektora ochrany údajů poskytovat podporu orgánům a institucím Unie v otázkách, jak chránit osobní údaje v rámci opatření k zajištění kybernetické bezpečnosti, jakým způsobem zajišťují komplexní systémy správy zabezpečení informací soulad s požadavky v oblasti ochrany údajů i kybernetické bezpečnosti a jak plnit oznamovací a informační povinnost v souvislosti s ochranou údajů v případě jejich zneužití; shledává, že inspektor ochrany údajů musí reagovat na skandální zneužití údajů z Facebooku společností Cambridge Analytica a na stále pádnější důkazy o protiprávním vměšování se do voleb; zdůrazňuje, že inspektor ochrany údajů musí bojovat proti možnému zneužití digitálních údajů;

20. uznává, že svobodný a otevřený software může mít pro inspektora ochrany údajů přidanou hodnotu; zdůrazňuje zejména jeho význam pro zvyšování transparentnosti a skutečnost, že zamezuje závislosti na jednom prodejci; uznává rovněž jeho potenciál z hlediska zvyšování bezpečnosti, neboť umožňuje nalézat a opravovat nedostatky; důrazně doporučuje, aby byl veškerý software vyvíjený pro Evropský parlament veřejně zpřístupňován na základě svobodné a otevřené softwarové licence;

21. vítá, že inspektor ochrany údajů zveřejnil rozhodnutí o boji proti obtěžování na svých intranetových stránkách, kde se s ním mohou seznámit všichni zaměstnanci; oceňuje, že inspektor ochrany údajů v současnosti pracuje na revizi politiky proti obtěžování a na mandátu ke jmenování dalších důvěrných poradců; konstatuje, že v průzkumu provedeném v roce 2018 mezi zaměstnanci 69 % osob uvedlo, že jsou informováni o stávající politice boje proti psychickému a sexuálnímu obtěžování; s potěšením konstatuje, že v roce 2018 byl zaškolen jeden důvěrný poradce;

22. vítá, že na internetové stránce inspektora ochrany údajů jsou zveřejněna prohlášení o zájmech a životopisy dozorujících pracovníků; konstatuje, že tato prohlášení jsou ze své podstaty založena na vlastním uvážení a že inspektor ochrany údajů ani jeho poradce pro etické otázky nemají žádné vyšetřovací pravomoci ke kontrole pravdivosti a úplnosti uvedených údajů; vyzývá inspektora ochrany údajů, aby s ostatními orgány a institucemi Unie posoudil, jak by bylo možné tento systém zlepšit;

23. vyzývá inspektora ochrany údajů, aby zaručil zveřejňování všech svých pokynů a postupů souvisejících s etickým rámcem na svých internetových stránkách a jejich pravidelnou aktualizaci; vyzývá inspektora ochrany údajů, aby nadále usiloval o zlepšování informací dostupných online z hlediska transparentnosti a veřejného dohledu;

24. vyjadřuje politování nad tím, že ve výroční zprávě o činnosti nebyly uvedeny podrobnější informace o konkrétních opatřeních ke zlepšení pracovního prostředí; s potěšením však konstatuje, že v roce 2018 byla přijata anebo prováděna příslušná rozhodnutí a politiky, jako např. zpráva o anketě mezi zaměstnanci, revidované rozhodnutí o práci na dálku a revidované rozhodnutí o mentorství; vyzývá inspektora ochrany údajů, aby v příští výroční zprávě o činnosti poskytl podrobnější informace;

25. vítá iniciativu inspektora ochrany údajů z roku 2018 nabízet v budoucnu v rámci programu Blue Book pouze placené stáže; konstatuje, že tato změna při přijímání stážistů ze strany inspektora ochrany údajů byla provedena na doporučení veřejného ochránce práv k úpravě kritérií způsobilosti pro placené stáže; znovu opakuje, že je nutné zaručit stážistům ve všech orgánech a institucích Unie úhradu náležitého finančního příspěvku, aby nezesilovala diskriminace z ekonomických důvodů;

26. se zájmem bere na vědomí, že mezi zaměstnanci inspektora ochrany údajů je zastoupeno 20 státních příslušností Unie (ve srovnání se 16 státními příslušníky Unie v roce 2017), a konstatuje, že pokud jde o genderovou vyváženost, 40 % zaměstnanců inspektora ochrany údajů tvořili muži (ve srovnání s 32 % v roce 2017) a 60 % ženy; oceňuje nepolevující úsilí inspektora ochrany údajů o dosažení rovnováhy s ohledem na to, že se jedná o malý subjekt se specifickými hlavními činnostmi;

27. se zájmem si všímá, že inspektor ochrany údajů získal další čtyři kanceláře v budově MTS, kterou v současné době sdílí s evropským veřejným ochráncem práv; konstatuje, že stav zaměstnanců inspektora ochrany údajů, včetně sekretariátu EDPB, se má v roce 2020 dále rozrůst, což bude vyžadovat jeho rozšíření do celé budovy; podporuje žádost inspektora ochrany údajů v tomto ohledu a vyzývá jej, aby o všech souvisejících krocích a výsledcích informoval Výbor pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu;

28. vítá cílené iniciativy inspektora ochrany údajů ke snížení environmentální stopy této instituce; vybízí inspektora ochrany údajů k zavedení konkrétního akčního plánu ke snížení environmentální stopy jeho úřadu;

29. vítá skutečnost, že v posledních letech výrazně nabyla na významu komunikační činnost inspektora ochrany údajů; oceňuje jeho úsilí o zlepšení dopadu jeho komunikace na internetu; všímá si, že byly uspořádány dvě důležité komunikační kampaně, jmenovitě mezinárodní konference v roce 2018 o diskusi o digitální etice se zapojením co nejširšího publika a komunikační kampaň o novém nařízení o ochraně údajů pro orgány a instituce Unie, která byla zahájena v prosinci 2018;

30. připomíná, že inspektor ochrany údajů používá několik klíčových ukazatelů výkonnosti, které mu mají pomoci sledovat jeho práci a využívání jeho zdrojů; s uspokojením konstatuje, že inspektor ochrany údajů v roce 2018 splnil nebo překročil cíle stanovené ve většině klíčových ukazatelů výkonnosti (např. klíčový ukazatel výkonnosti č. 4 „míra zainteresovanosti zúčastněných stran“ stanovil 10 konzultací a provedeno jich bylo 13); shledává, že příslušné strategické cíle jsou plněny podle plánu a že není zapotřebí žádných opravných opatření; vybízí inspektora ochrany údajů, aby nepolevoval ve svém úsilí v tomto směru;

31. vítá, že inspektor ochrany údajů uplatňuje téměř všech 16 standardů vnitřní kontroly, které jsou pravidelně sledovány, aby byly cíle plněny hospodárně, účinně a účelně; konstatuje, že oddělení interního auditu provedlo návazný audit o zbývajících neprovedených doporučeních, která byla vydána při přezkumu standardů vnitřní kontroly, a došel k závěru, že míra vnitřní kontroly je uspokojivá a účinná;

32. bere na vědomí, že oddělení interního auditu provedlo průzkum, který se soustředil na tři hlavní oblasti – řízení inspektora ochrany údajů v souvislosti s EDPB, rámec pro zajišťování lidských zdrojů, rozpočtovou a finanční správu a logistickou podporu pro pomocné týmy EDPB a inspektora ochrany údajů –, které byly pečlivě prověřeny; konstatuje, že oddělení interního auditu vydalo závěrečnou zprávu, v níž jsou všechna doporučení pouze „náměty ke zvážení“, kterými se oddělení interního auditu nebude dále zabývat;

33. bere na vědomí, že výdaje vynaložené na překlady činily 337 057,35 EUR (inspektor ochrany údajů) a 516 461,90 EUR (činnosti spojené s EDPB); konstatuje, že EDPB využívá kvótu pro bezplatné překlady prováděné generálním ředitelstvím Komise pro překlad; bere na vědomí, že potřeba častých překladů do všech úředních jazyků Unie a skutečnost, že se jedná o malý subjekt, znemožňují z hlediska nákladů a přínosů internalizaci překladatelských služeb;

34. bere na vědomí, že služební cesty zaměstnanců jsou vkládány do integrovaného systému zpracovávání služebních cest a že zpráva ze služební cesty se nahrává jako podklad do výkazu výdajů; vítá, že výroční zpráva o činnosti uvádí údaje požadované v předchozí zprávě o udělení absolutoria, z nichž vyplývá, že během posledních čtyř let nedošlo k žádným výrazným změnám v počtu služebních cest a jejich nákladech;

35. vítá, že inspektor ochrany údajů dodržuje osvědčené postupy a stanovil lhůtu pro odevzdání výroční zprávy o činnosti na 31. března roku následujícího po předmětném účetním období; vítá proto skutečnost, že inspektor ochrany údajů přijal svou výroční zprávu o činnosti před 26. březnem 2019, aby orgánu příslušnému pro udělení absolutoria poskytl více času na důkladné prověření zprávy a řádné provedení postupu udělování absolutoria;

36. vyzdvihuje veškerou práci, která byla vykonána v posledních letech v oblastech, jako je sestavování rozpočtu podle výkonnosti, etický rámec se všemi souvisejícími pravidly a postupy, rozšířená komunikační činnost a rostoucí počet opatření ke zvýšení transparentnosti; vítá vysoký počet interinstitucionálních dohod o poskytování služeb a o spolupráci; poukazuje na význam spolupráce a sdílení zkušeností mezi unijními orgány a institucemi; navrhuje, aby byla analyzována možnost formálního vytváření sítí v různých oblastech, tak aby bylo možné sdílet osvědčené postupy a vyvíjet společná řešení;

37. zdůrazňuje, že vystoupení Spojeného království z Evropské unie bude mít významný dopad na naplánovanou činnost inspektora ochrany údajů; vyzdvihuje význam urychleného vyjednání dohody o ochraně údajů se Spojeným královstvím.